

**BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARIDA KREATIVLIKNI
RAG'BATLANTIRISHNING AHAMIYATI****Kuchkova Nurjahon**

Shahrisabz Davlat Pedagogika instituti Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
2-bosqich magistratura talabasi.

O.P. Aslonova

Ilmiy rahbar.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14205626>

Annotatsiya. Mazkur maqolada o'quvchilar orasida kreativlini rivojlantirish uchun o'qituvchilar kasbiy ta'lim jarayonining bir qismi sifatida ijodiy bo'lishi haqida qisqacha fikrlar yuritilgan.

Kalit so'zlar: Kreativlik, kreativ muhit, animatsiya, bisotsiatsiya.

**THE IMPORTANCE OF ENCOURAGING CREATIVITY IN PRIMARY CLASS
STUDENTS**

Abstract. This article provides brief thoughts on how teachers should be creative in professional education to develop students creativity.

Key words. Creativity, creative environment, animation, biassociation.

**ВАЖНОСТЬ ПООЩРЕНИЯ ТВОРЧЕСТВА УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ
КЛАССОВ**

Аннотация. В данной статье собраны краткие мысли о том, как учителям следует проявлять творческий подход в процессе профессионального образования чтобы развивать творческие способности учащихся.

Ключевые слова. Креативность, творческая среда анимация, предвзятость.

KIRISH

21-asrda kreativlik katta hamiyatga ega. Ko'pgina rivojlangan davlatlar o'z o'quvchilari uchun milliy o'quv dasturlariga asosiy maqsad sifatida kiritdi. Shuningdek Singapur kabi jahon ta'lim reytingida birinchi o'rinni egallagan davlatlar ham o'z maktablarida kreativlikdan ko'proq foydalanish zarurligini tan olishdi.

Kreativ fikrlashni rag'batlantiradigan o'quv muhitini yaratish imkoniyatiga ega bo'lgan o'qituvchilar o'quvchilarning eng muhim hayotiy ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam berish uchun muhim omil hisoblanadi. Kreativ ta'lim muhuti o'zi nima?

Kreativ ta'lim muhiti – bu o'quvchilarni sinov va xatò orqali o'rganishga, o'z tasavvurlarini ishga solishga va muammolarni hal qilishda tanqidiy fikrlashga undaydigan muhitdir. Kreativ fikrlay oladigan jamoani shakllantirish sinfdagi o'quvchilarni bir vazifani birgalikda bajarishga va jamoaviy faolaiyatning muhimligini tushunishga, bundan tashqari jamoaviy bo'lib ishlashga undaydi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI (RESEARCH METODOLOGIY /LITERATURE REVIEW)

Ijodiy fikrlashni rag'batlantiradigan o'quv muhitini yaratish imkoniyatiga ega bo'lgan o'quv muhitini yaratish imkoniyatiga ega bo'lgan o'qituvchilar o'quvchilarning eng muhim hayot ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Garchi kreativlik sirli, mavhum tushuncha holatida bo'lib tuyulishi mumkin bo'lsa-da, sinflarni ijodkorlik bilan boyitish va uning o'quvchilarga sinfdagi, shuningdek, keyingi hayotda beradigan afzalliklari ortida o'sib borayotgan yo'nalish.

Nima sababdan kreativ ta'lim muhiti muhim?. Maktabda o'quvchilarni ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam berish bevosita va bilvosita foyda keltirishi mumkin. Kreativlik- bu yangi g'oyalarni yaratish, mavjud bilim va tushunchalarni yangicha tarzda ulashish va masalalarga noan'anaviy yechimlar taklif qilish qobiliyatidir. Ta'limda kreativlikni rag'batlantirish o'quvchilarga o'z fikrlarini erkin ifodalash, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va o'zlarini yangi tarzda namoyon etish imkoniyatini beradi. O'quvchilarga har xil metodlar va yondashuvlar yordamida muammolarni yechishga o'rgatish, ular uchun yangicha imkoniyatlar yaratadi. Sinfdagi kreativlikni oshirish uchun bir nechta samarali usullar mavjud. Ular o'quvchilarga o'z potensialini maksimal darajada namoyon etishga yordam beradi.

a) Muammoni Yechish Yondashuvi

O'quvchilarga an'anaviy yo'llar bilan emas, balki muammoni yangicha yondashuv bilan hal qilishni taklif qilish. Masalan, matematika darsida oddiy formulani o'rgatish o'rniga, murakkab masalani turli usullar bilan yechishga chaqirish, bu orqali o'quvchilarning kreativ fikrlashiga turtki beradi.

b) Boshqa Sohalardan Ilhom Olish

San'at, musiqa, adabiyot kabi sohalarda erkin fikrlashni rag'batlantirish, boshqa fanlarni birlashtirish orqali yangi qarashlarni shakllantirish. Masalan, tarix darsida o'quvchilarni hikoya yozishga chaqirish yoki ilmiy mavzularni san'atsal uslubda tushuntirish.

c) Kollaborativ Yondashuvlar

Gruplarda ishlash orqali kreativlikni oshirish. Jamoa ishida har bir o'quvchi o'z fikrini bildirishi, guruhda fikr almashish va birgalikda yangi g'oyalar yaratish o'quvchilarni yanada ijodiy bo'lishga undaydi.

d) Insoniy Yondashuvlar

O'quvchilarni yangi imkoniyatlarga, hatto muvaffaqiyatsizliklarga ham ochiq qilish. O'quvchilarga xatoliklardan qo'rqqanlikni va har qanday xatolikni o'rganish imkoniyati sifatida qabul qilishni o'rgatish kreativ fikrlashni rag'batlantiradi.

e) Texnologiyani Integratsiya qilish.

Zamonaviy texnologiyalar, ayniqsa raqamli vositalar orqali kreativlikni rivojlantirish.

Kompyuter dasturlari, onlayn platformalar va multimedia vositalari o'quvchilarga ijodiy ishlanmalar yaratishga imkon beradi. Kreativlikni Rag'batlantiradigan o'qituvchi xususiyatlari:

Kreativlikni rivojlantirishda o'qituvchining roli juda katta. O'qituvchi o'z darslarida o'quvchilarning ijodiy fikrlashini qo'llab-quvvatlashi kerak. Bu uchun o'qituvchi: Fikrlashni ochiq qilish: O'quvchilarni turli fikrlarni ifodalashga, ularning fikrlarini eshitishga tayyor bo'lishi kerak. Muammolarni yaratish: O'qituvchi darsda muammo yoki vaziyatlar yaratib, o'quvchilarga buni hal qilishni taklif etishi kerak. Motivatsiya yaratish: O'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish uchun ularni doimiy ravishda rag'batlantirish va o'z ishlarida qoniqarli natijalarni ko'rishga undash. Ijodiy muhiti yaratish: Sinfda erkin fikrlashga imkon beradigan ochiq va qulay muhitni yaratish. O'quvchilarni yangi g'oyalar yaratishga undash, xatolarni tabiiy holat sifatida qabul qilish. Kreativlikni sinfda qo'llashning afzalliklari. Kreativlikni rag'batlantirish nafaqat o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi, balki uning bir nechta foydalari ham bor:

Shaxsiy o'sish: Kreativlik o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va ular o'zlarini ifodalashda erkinroq bo'lishadi.

Muammolarni hal qilish qobiliyati: Kreativ fikrlash o'quvchilarni turli vaziyatlarda mustaqil qarorlar qabul qilishga, muammolarni yangicha usulda hal qilishga o'rgatadi.

Komanda ishini rivojlantirish: Kreativlik ko'pincha jamoada ishlashni talab qiladi, bu esa o'quvchilarda jamiyatda ishlash ko'nikmalarini shakllantiradi.

Innovatsion fikrlash: Kreativ fikrlash o'quvchilarni yangi texnologiyalar va ilmiy yutuqlarni qabul qilishga va amalga oshirishga tayyorlaydi.

TAHLIL VA NATIJALAR (ANALYSIS AND RESULTS)

Sinfda kreativlikni rag'batlantirish masalasi hozirgi ta'lim tizimida nihoyatda muhim. Kreativ fikrlash va innovatsion yondashuvlar ta'lim jarayoniga integratsiya qilinishi, o'quvchilarning nafaqat akademik bilimlarini, balki shaxsiy, ijtimoiy va ijodiy salohiyatlarini ham rivojlantiradi. Buning uchun sinfda turli pedagogik metodlar va yondashuvlar, masalan, erkin fikr almashish, muammolarni yangi usullar bilan yechish, boshqa sohalar bilan integratsiya qilish, guruh ishlari va texnologiyalardan foydalanish kabi metodlar qo'llaniladi.

Kreativlikni oshirish uchun o'quvchilarga erkin fikrlash va yangi yondashuvlar berish zarurligi ta'kidlanadi. Bu yondashuv o'quvchilarga o'z fikrlarini ifodalash va noan'anaviy yechimlar izlash imkonini beradi. Shu bilan birga, o'quvchilarning har qanday ijodiy chiqishlari qo'llab-quvvatlanishi kerak, ular o'z xatolaridan o'rganishi va yangi imkoniyatlarni qidirmoqda davom etishlari lozim. Kreativlikni rag'batlantirishning boshqa jihatlari, ya'ni interfaol va multidisipliner darslar, guruh ishlari va ijtimoiy o'rganish, texnologiyalardan foydalanish, shuningdek, muvaffaqiyatlarni tan olish va rag'batlantirish muhim ekanligi ko'rsatilgan.

O'quvchilar o'z g'oyalarini boshqalar bilan almashish orqali yanada innovatsion va ijodiy fikrlar ishlab chiqishadi. Texnologiyalar yordamida esa ular yangi vositalar orqali g'oyalarini ifodalashga o'rgatish mumkin, bu esa kreativlikni yanada rivojlantiradi. Sinfda kreativlikni rag'batlantirishning ko'plab samarali usullari mavjud. Bularning barchasi o'quvchilarga o'z salohiyatlarini ochishga, yangi g'oyalar yaratishga, xatolardan o'rganishga va o'z fikrlarini erkin ifodalashga yordam beradi. Ta'limda kreativ yondashuvni qo'llash orqali o'quvchilar nafaqat akademik muvaffaqiyatlarga erishadilar, balki ular yanada mustaqil, ijodiy va o'zini rivojlantirishga intiluvchi shaxslar sifatida tarbiyalanadilar. Bundan tashqari, o'quvchilarning kreativligi nafaqat individual darajada, balki jamiyatda ham yangi g'oyalar va innovatsiyalarni yaratishga imkoniyat yaratadi. Bu yondashuvlarni sinfda muntazam ravishda amalga oshirish orqali, o'qituvchilar o'quvchilarda kreativ fikrlashni rivojlantirishi, ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun mustahkam asos yaratishi mumkin.

MUHOKAMA VA XULOSA (DISCUSSIN AND REFERENCE)

Xulosa qilib aytganda, kreativlikni rag'batlantirish nafaqat o'quvchilarning akademik darajalarini oshiradi, balki ularni yanada ijodiy, ilg'or va mas'uliyatli shaxslar sifatida tarbiyalaydi.

Bu esa nafaqat ta'lim jarayonining samaradorligini, balki jamiyatning kelajakdagi innovatsion salohiyatini ham mustahkamlashga yordam beradi. Sinfda kreativlikni rag'batlantirish nafaqat o'quvchilarning akademik yutuqlarini oshiradi, balki ularni mustaqil fikrlovchi, ijodkor va jamoaviy ishlashga qodir shaxslar sifatida tarbiyalaydi. O'quvchilarga yangi yondashuvlar, muammolarni hal qilish imkoniyatlari va erkin fikrlarni ifodalashga imkoniyat berish orqali kreativlikni oshirish mumkin. Bu jarayon o'quvchilarning dunyoqarashini kengaytirib, kelajakda muvaffaqiyatli va ijodiy hayot kechirishlariga yordam beradi.

REFERENCES

1. O.Asanova Boshlang'ich sinflarda tafakkur tezligini shakllantirish texnologiyasi.Monograyiya.Qarshi.Nasaf.-147 b.

2. Sternberg, R. J., & Lubart, T. I. (1999). The Concept of Creativity: Prospects and Paradigms. *Handbook of Creativity*, 3-15.
- Anderson, C. A., & Dill, K. E. (2000). Video Games and Aggressive Thoughts, Feelings, and Behavior in the Laboratory and in Life. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(4), 772–790.
3. Prabhu, V., Sutton, C. D., & Sauser, W. I. (2011). Investigating the Relationship Between Creativity and Innovation. *Journal of Engineering and Technology Management*, 28(1-2), 1-18.
4. Feldman, D. H., & Matjasko, J. L. (2012). The Development of Creativity in Childhood. *Developmental Review*, 32(2), 113-145.
5. Paulus, P. B., & Nijstad, B. A. (2003). *Group Creativity: Innovation Through Collaboration*. Oxford University Press.